

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXXIII.

Telefon: Nr. 226.

Nr. 202.

Braşov, Mercuri-Joi, 16 (29) Septembrie

1910.

Un teren potrivit pentru manevră.

De Dr. Valer Moldovan.

După câte-va încercări nereuşite, chestia organizării noastre politice se pare a fi ajuns la un punct de stabilitate oare-care, în momentul când comitetul național a aflat de bine să așeze întreaga organizație pe temelii în mare parte esistențe deja ale cluburilor comitatense.

Cel-ce ridică în potruva comitetului și a clubului deputaților acusa gravă, că pentru organizarea noastră nu a făcut nimic, dovedește sau necunoaștere de cauză sau rea voință.

Comitetul în vara trecută deja a emis câte un membru al său prin comitatele, cari până acum nu au dat nici un semn de viață politică.

La insistența acestor mandatar ai comitetului național s-au organizat apoi cele mai multe comitate locale de români, cari până mai ieri prezentau un tablou de o desgustătoare apatie și desorganizare.

Acestei acțiuni de organizare este a-se atribui faptul, că la conferința națională, ținută în preajma alegerilor din Iunie au fost reprezentate cercurile electorale din mai toate comitatele cu majoritate românească.

Dureros de tot ar fi, dacă cluburile comitatense mai tinere trezite la viață în urma acțiunii comitetului național, s'ar dovedi de niște plante fără viață, efemere, gata de-a recădea în vechea apatie și nelucrare.

Un mijloc bun de-a împedeca acest proces de descompunere, e să le dăm de lucru.

Armatele încă nu în război învață arta de a-se război, disciplina și cele-lalte deprinderi militare.

În timp de pace școala artei războinice o formează manevrele. Oare nu ar fi salutar și de lipsă, ca din când în când să aranjăm astfel de manevre și cu unitățile tactice mai superioare ale organizației noastre politice: cu cluburile comitatense?

Ce-i drept, chemarea primă și cea mai de căpetenie a cluburilor comitatense este să organizeze lupta națională locală, să apere interesele românești în congregațiile comitatense.

Pretinde și aceasta o muncă și organizare oare-care. Numai cât prin firea lucrurilor însăși, acțiunea aceasta e ținută în cerc restrâns.

Nu se estinde decât asupra celor câți-va membri ai congregației respective. Eu alt-fel contemplez manevra de teamă a cluburilor noastre.

E lipsă de-o acțiune care să se estindă peste întreg poporul românesc din respectivul comitat.

O acțiune, care să dea de lucru tuturor organelor locale și a membrilor de încredere. Să fie o adevărată probă a puterii ce zace în organizația noastră.

Spre scopul acesta aș propune următoarea acțiune:

Să facem o statistică completă a foilor românești, cari circulează și să cetesc de țărânul român din comitat. Cu alte cuvinte, să facem o conscripție cât se poate de exactă, că în comunele locuite de români cetesc-se foi românești, câte și cari sunt acele?

Iar drept rezultat al acestei statistice apoi, să tindă cluburile comitatense intracolo, ca începând cu prima Ianuarie 1911 să nu mai fie pe întreg teritoriul comitatului nici o comună, în care să nu se cetească barem 2-3 foi românești.

Cred, că e de prisos să insist mai mult asupra rezultatelor fru-

moase, ce le-am dobândi prin o astfel de acțiune întreprinsă cu sistem și cu devotament.

Înainte de toate am pune la probă practică valoarea și energia organizației noastre. Ne-am convinge, că oare eșecutăm ordinele din centru? Ne-am cunoaște oamenii, atât pe cei vrednici, cât și pe cei șovăitori și neactivi.

Pot se vie momente serioase și grave, pe când va fi bine se știm, că ce putem și ce nu putem și de ce forțe dispunem?

Dar se nu uităm nici de folosul extraordinar, ce-l realizăm prin răspândirea pressei în mijlocul poporului.

Între toate mijloacele de propagandă națională, foile românești ocupă locul de frunte.

Toate celelalte, cum sunt adunările publice, conferențele economice și literare etc. urmează, din punctul de vedere al rezultatului, numai în planul al doilea.

Ba chiar reușita acestora e condiționată de faptul, ca poporul se fie mai întâi avizat, dedat și pregătit prin ajutorul pressei.

Bine zice latinul:

„Gutta cavat lapidem. Non vi, sed saepe cadendo“.

Adunări politice sau culturale, abia în interval de mai mulți ani poți să ții în aceeași comună. Pe când foile românești—înțeleg pe cele populare — săptămână de săptămână picură în mintea și inima poporului prețioase învățături și îndemnuri politice, culturale și economice în același timp.

În fine, se nu trecem cu vederea și serviciul ce-l facem pressei noastre, prin o astfel de acțiune.

Să nu zicem mai mult decât,

că în fiecare comitat vom reuși a câștiga 100—200 de abonați noi.

Oare nu s'a învrednicit presa noastră de acest sprijin?

Între împrejurări extrem de grele, pe lângă enorme sacrificii bănești, presa noastră a stat și stă ca o sentinelă neadormită, veghiând asupra tesaurilor neamului, luminând poporul și ținând în sufletele noastre vecinic trezvie iubirea de neam și de lege.

Iată calea, Domnilor din fruntea organizațiilor comitatense!

Până la finea anului mai avem trei luni. La lucru deci cu voe bună și dragoste de neam!

Camera. Eri s-a deschis camera ungară. Ședința, în lipsa de agende, n-a durat decât o jumătate de oră. Au fost prezenți puțini deputați. După câte-va comunicări ale prezidentului, ședința s-a închis la 11^{1/2}. Cu convocarea viitoarei ședințe s-a încredințat prezidentul.

Archiducele Franz Ferdinand și guvernul ungar. Din incidentul, că prim-ministrul Khuen n'a fost invitat la serata moștenitorului nostru de tron, dată în onoarea împăratului Wilhelm, »Neue Fr. Presse« revine asupra relațiilor dintre moștenitorul tronului și guvernele ungare, scriind între altele următoarele:

Sub regimul coaliției, raporturile personale ale Moștenitorului cu miniștrii ungari au fost extrem de rare. Insuși primul ministru Weckerle și ministrul de interne contele Andrassy abia au avut ocazia să poată vorbi cu Archiducele Franz Ferdinand.

»Se credea însă, că schimbarea ce s'a făcut în politica maghiară la începutul acestui an, va provoca o schimbare și în raporturile personale ale Archiducelui cu miniștrii ungari. Faptul, că moștenitorul

»FOILETONUL GAZ. TARNS.«

Rămas bun!

Rămas bun satul meu drag! Parcă niciodată n'am simțit o durere atât de adâncă ca la despărțirea asta. Petrec cu ochii întinderea ta, mă uit la fiecare casă și printru lacrimi întrezăresc lăcașul meu drag, îmbrăcat cu viță de vie sălbatică. O câte ceasuri scumpe și câtă dragoste am simțit în acel lăcaș, și cât de fermecătoare îmi pare acea grădină largă, cu iarba ei înaltă și moale, așezată acolo ca un pat vrăjtit, în care mi-ar plăcea ca odată să-mi dorm somnul de veci alintat de cântecul pasărilor, tovarășii mei de visuri, și legănat de cetina verde a brazilor, cari se înșirue ca niște vedenii strălucitoare la căpătâiul lui. Simplu cum e acea casă, cu fața ei mândră, scaldată în razele aurii ale soarelui, îmi pare cel mai strălucitor castel și n'aș da-o pe nici un măr-găitar din lume. Acolo, în strămtul ei, amintea gânduri sfinte îngropate, căteea amintiri dulci, atâtea seninătate și căteea idealuri viază în încăperea ei — în căte bogăția asta nesăcată n'ar putea fi răscumpărată cu nici o avere din lume. În casa mea gătită cu frunză verde, e atâtea pace și atâtea dragoste creștinească, atâtea credință șatata evlavie, încât în fața ei trebuie să se șteargă toate strălucirile castelelor. O! în castele zăngăne

arme, strălucesc săbii, miroasă a praf de pușcă, păreții sunt îmbrăcați cu unelte uciștoare, fețele locuitorilor din ele sunt fețe de ceară, stăpână e acolo ura și pisma, dispune acolo patima, veghiază în răcea lor ochiul încrunțat și inima am-bițioasă, care nu odată provoacă vărsări de sânge — pe când în casa mea, acolo în căscioara aceea de sub deaiul îmbrăcat cu brazi tineri n'a trăit niciodată patima și ura.

Și uite colo în deal, cum stă paznică biserica, vechia biserică, lăcașul sfânt unde s'au sfărâmat atâtea dureri, unde atâtea suflete s'au scuturat de povară, și unde ura dintre om și om de atâtea ori s'a topit în câte-o strângere de mână. De-atâtea ori a răsunat în acea biserică rugăciunea mângâitoare a credincioșilor, de-atâtea ori au răsunat bolțile ei de im-nuri sfinte, aduse D zeului celui viu, și ca îmbrăcate în haină vrăjtită, pătrun-sau în inimile credincioșilor cântările învierii.

În dosul bisericii se vede cimiteriul. Da cimiteriul. Nu știu cum, dar par'că în fața lui tot sufletul mi-se imoae, potop î-mi aleargă aducerile aminte și n'am putere să-mi oprise lacrimile. Acolo, în acel cimiter doarme tot ce am avut mai scump în lume, doarme într'un lăcaș strămt și rece ființa cea mai dragă, comora, la care se închină toți muritorii: mama. N'am cunoscut-o, pentru-că eram mic, când a murit, dar simt cum în toată ființa mea trăește eul ei, sufletul ei și

cum în față mi-s'a așezat chipul ei, icoana ei, la care lumea din sat căuta cu dragoste și cinste, pentru-că ochii ei nu spuneau de nici-o violență și gura ei nu vorbea nici odată minciună. La căpătâiul mormântului ei, unde arde o candelă, în care se rășfrânge parcă viața ei vecinică, și în care întrezăresc ochii ei mari și blâni și fruntea ei largă — mă odihnim atât de des în clipe de durere. Acest mormânt scump mă chiamă adeseori din depărtări, mă smulge dintre streini, îmi toarnă țări în suflet și mi întărește tot mai mult credința în vecinicie — care mi-se pare ca un fir etern al nesfârșitelor generații de oameni, cari se iubesc și cari își lasă moștenire una alteia calitățile și bogăția de virtuți, ce nu se sting nici odată.

Nu departe de mormântul mamei — văd mormântul fostului meu dascăl. Ce dascăl plin de virtuți a fost acestal! Și cât de mult se deosebea de dascălii de azi. Cuvântul lui răsună totdeauna ca un memento ce se făcea generațiilor ce vor urma, iar fapta lui sta în cea mai luminoasă armonie cu vorba lui de aur. El se închina mai mult ca dascălii de azi cântecelor noastre naționale, iubea cu patimă tradițiunile și portul nostru românesc și nu odată m'am convins, că sufletul lui era o bogată sinteză a tuturor calităților, cari alcătuiesc în mod genuin ființa națională a neamului românesc. Adeseori în oarele de istorie ne povestea icoane din

istoria noastră românească, și mi-aduc aminte ca astăzi, când ne spunea pe vremea procesului memorandist, că martirii acestui proces trebuiesc considerați de sfinți. L'am văzut cu ochii plini de lacrimi, când ne spunea acest adevăr și fața îi lua o expresie de flacăra, când în oara de cântări ne asculta, cum cântam din toată inima: »Cântă mirra prin păduri rob e L...« Era acest dascăl adevărat apostol și vie va rămânea amintirea lui pe veci, căci toți aceia cari s'au adăpat din învățătura lui, vor păstra mereu în sufletul lor câte-o fărâma din ființa nemuritoare a înflăcăratului dascăl.

Așa era acest învățător — pe atunci. Dar astăzi? O par-că un blăstăm mi-se frânge pe buze. Când văz nesfârșitele case de peatră așezate de-alungul drumurilor, pe cari odinioară nu vedeai, decât șiraguri de mocani, de fețe sănătoase românești — o revoltă adâncă mă cuprinde, căci casele celea de peatră cu curțile lor largi și șurile înalte așezate în fundul curților, cari toate povestesc despre o situație înfloritoare economică — nu sunt ale Românilor, nu sunt gospodării mocânești, ci toate sunt averi streine, sunt așezămintele acelora, cari într-o vreme erau slugile bogățiilor seceleni. Pământul ce se întinde dealungul Săcelelor, nu-i al Românilor, ci e încăpuț pe mâni streine, pentru că s'au justificate straniul adevăr: că al cui e pământul, a aceleia e țara. Și de fapt Români, bogății mocani de odinioară

ronului a primit într-o audiență mai lungă pe Khuen Hédervary, îndată după numirea sa, precum și împrejurarea, că în noul guvern a fost atrasă și o personalitate, care să bucură de încrederea deosebită a Moștenitorului, au trezit speranța, că a sosit în sfârșit vremea, de-a stabili o legătură mai prietenească între guvernul unguresc și moștenitorul tronului. Dar foarte repede s'a ivit un simptom care arăta, că aceste raporturi n'au devenit mai călduroase: *audiența întregului ministru unguresc la Arhiduce n'a mai avut loc*, deși fusese pusă în vedere.

Așa se explică, de ce s'au supărat factorii politici din Budapesta, că primul ministru ungar n'a fost invitat la dineul în onoarea împăratului german. Această ignorare este interpretată ca un semn, că politica actualului cabinet ungar nu are simpatia arhiducelui Franz Ferdinand.

S'a spus de multe-ori, că moștenitorul tronului mărturisește în *punct de vedere foarte înaintat în chestiunea reformei electorale ungurești* și că are ideile sale proprii despre *tratarea naționalităților din Ungaria*, cari au suferit o înfrângere atât de grea cu ocazia ultimelor alegeri.

Cu privire la reforma electorală, există o mare prăpastie între concepțiunile principelui moștenitor și între acele ale unei mari părți din partidul muncii, ceea-ce a contribuit și mai mult ca raporturile arhiducelui moștenitor cu guvernul unguresc să devină atât de puțin prietenoase. Aceasta e părerea cercurilor politice din Budapesta.

Khuen la Viena. Duminecă prim-ministrul Khuen a plecat la Viena și luni a fost primit în audiență la Majestatea Sa.

Khuen a declarat, că scopul călătoriei lui a fost numai a da informații Maj. Sale asupra situației politice. Unele ziare însă vreau a ști, că Khuen a mers la Viena din cauza unor greutăți ivite în jurul bugetului comun al monarhiei pe 1911, mai cu seamă în ce privește preferențele militare. Din cauza aceasta Khuen a conferat după audiență, cu miniștrii Biernth, Schönaich și Aehrenthal.

Congresul național din Bucovina — amânat. »Patria« din Cernăuți anunță, că întâiul congres național, în urma dispozițiilor luate de comitetul executiv al partidului român, se amână pe ziua de Marți la 1 Noemvrie, iar adunarea națională pe Miercuri 2 Noemvrie.

La congresul național, precum și la adunarea națională, sunt invitați toți membrii comitetului național provizoriu.

Convenția militară secretă între Turcia și România. Ziarul »Tribuna« oficiul guvernului italian scrie următoarele: »Cu toate că știrile de alianță între Austro-Ungaria, Turcia și Germania precum și pretinsa convenție militară între Turcia și România (care ar fi fost încheiate fără consimțământul Italiei), au fost desmintite de mai multe ori într'un mod autorizat, mai sunt încă câteva ziare care pretind că ele sunt adevărate cel puțin în parte.

Ne-am adresat atunci în loc competent și suntem în măsură să afirmăm, că aceste știri sunt absolut fără temei. Putem să mai adăugăm că raporturile reciproce între guvernele din Italia, Austro-Ungaria și Germania sunt foarte intime, pline de încredere și cordialitate și că în recentele lor întrevederi și corespondențe ordinare, membrii acestor guverne și-au comunicat în mod reciproc, toate faptele din ultima fază a politicii internaționale. Pe de altă parte suntem mulțumiți de a constata că opinia publică italiană nu s'a lăsat să fie păcălită de aceste știri fără temei și tendențioase.

Alianța turco-română. Ziarul »Times« publică un articol de fond asupra înțelegerii turco-române, spunând, că la început nimeni n'a crezut știrea despre această înțelegere și că acum nimeni nu se mai îndoește despre veracitatea ei. Știrea ziarului »Le Matin« e absolut adevărată. Ziarul francez s'a înșelat cel mult în privința unor mici amănunte ale înțelegerii. Condițiunile, în care s'a stabilit această înțelegere, vor crea o situație nouă în Europa.

Vorbind de »pretinsa convenție« româno-turcă, ziarul bulgar »Prepora« amintește, că opinia publică și guvernul bulgar au primit știrea »pretinsei convenții« cu mai mult calm și sânge rece decât s'a observat în străinătate. Pentru numeroase motive acest ziar nu crede, că ar putea să existe o asemenea convenție și mai declară, că zvonul și comentariile privitoare la această »pretinsa convenție« nu vor putea aduce nici o schimbare în raporturile dintre Bulgaria cu România și cu Turcia. Guvernul din Sofia va continua cu aceleași principii să mențină pacea în Balcani. Același ziar desminte știrea despre »pretinsa alianță greco-bulgară« și termină spunând, că Bulgaria e în contra oricel de alianță în Balcani îndreptată în contra unuia dintre Statele peninsulei, de oare-ce Bulgarii sunt amici sinceri ai păcii. Cei care ar crede, că pacea în Orient poate fi întărită printr'o înțelegere ca aceea »pretinsă« dintre Turcia și România se înșală foarte mult de oare-ce în loc să asigure pacea ar expune-o la cele mai mari pericole.

Esterne. Presa bulgară continuă de a ataca cu violență pe regele Ferdinand și pe Austro-Ungaria, pe care o învinovățește de intrigi în contra Bulgariei. Pozițiunea regelui Ferdinand e delicată.

Se telegrafiază din Mitrovitza, că s'a întâmplat o luptă între garda turcească de pază pe graniță și o bandă sârbească, probabil de contrabandieri: 4 sârbi au fost uciși.

La două ceasuri depărtare de Elasona s'a produs deasemenea o luptă între trupele turcești și o bandă greacă, care trecuse hotarul turcesc. 2 greci au fost uciși și un altul rănit.

Pacea dela Dej.

În nrul de Duminecă al ziarului »Tribuna« fostul deputat naționalist d-nul Vasile Goldiș se ocupă cu cunoscutul articol al ziarului »P. Lloyd« precizând în mod corect și neîndoios punctul de vedere al partidului nostru național, în ce privește regularea problemei naționale în statul ungar. Reținem din acest articol următoarele declarațiuni categorice:

»Rezolvirea problemei naționale în statul ungar nu este reclamată de bunăvoința unor politicieni conducători ai statului, ci se impune prin interesele mai înalte ale monarhiei. Din acest adevăr rezultă pe deoparte faptul, că nu dorințele unor politicieni, fie ei cât de puternici, vor fi decizătoare pentru modul de rezolvire al acestei probleme, pe de altă parte tot în temeiul acestui adevăr trebuie să concludem, că rezolvirea problemei naționale nu se poate face cu vătămarea intereselor adevărate ale monarhiei. Concluzia aceasta din urmă nu va să zică vre-o atingere a justelor postulate politice ale națiunilor nemaghiare din Ungaria, ci tocmai din contra ea înseamnă împlinirea sinceră și fără nici o rezervă a acestora, deoarece însăși necesitatea rezolvirii problemei naționale isvorește din impunerea și acceptarea adevărului incontestabil, că așezarea vieții tuturor popoarelor din monarhie pe temeiul național este cel mai larg și cel mai bogat izvor de progres și putere pentru imperiu.

Înțelegând perfect principiul evoluției în formațiile sociale și politice, acceptăm ca adevărată constatarea, că rezolvirea problemei naționale nu se va putea efectua dintr'odată, căci în situațiunea actuală lipsesc chiar condițiunile indispensabile pentru întregul complex de alcătuiri reclamate prin rezolvirea deplină și definitivă a chestiunii. Trebuie să accentuăm însă cu toată tăria din capul locului, că orice încercări s'ar face, orice demeniri s'ar pune în practică, începutul încercăturilor și condiția sine qua non a oricărei experimentări de rezolvire este recunoașterea sinceră și fără nici o rezervă a îndreptăririi popoarelor nemaghiare la validitatea lor politică în cadrele statului în raport cu însemnătatea lor numerică și valoarea lor culturală, cu susținerea nerăstărită a întregității teritoriale și suveranității politice a statului.

Ne înveselește faptul, că oficiuș german al guvernului actual recunoaște îndreptățirea noastră la cultură națională, dar va înțelege ori și cine, că aceste recunoașteri, în chip logic, trebuie să-i urmeze numai decât constatarea necesității garanțiilor neînșelătoare pentru asigurarea acestei culturi și a acestor garanții nimic nu le poate da în lumea aceasta, fără numai validitatea politică în măsură cuvenită a poporului, care este îndreptățit la această cultură. Ar fi o insultă la adresa maturității politice a poporului român, dacă i-s'ar înșina divină naivitate a crede, că apărarea culturii sale naționale și a individualității sale etnice o poate lăsa liniștit în paza unor factori străini de această cultură și străini de această individualitate.

Din comitatul Albei inferioare.

— Cărmuirea lui Szász Ioska. — Per-versitatea lui Brote. —

— 26 Septemvrie n. 1910.

Am ajuns acel timp, când un comite suprem Szász Ioska dirigează destinul acestui comitat cu 90% locuit de Români. E drept, că acest bărbat ajunsese la postul de vice-comite contra dorințelor unor Maghiari, prin voturile Românilor, pe cari prin lingușiri și promisiuni mincinoase și-i-a fost câștigat în timpul când el era solgăbărau.

Alogerea aceasta a scos din sârbe pe koșuthiștii din Ajud și cele mai multe atacuri ridicare contra alesului vice-comite se sfârșiau cu imputarea, că el patronează elementul românesc, de a cărui soartă însă vicecomitele se interesa foarte puțin. Sub cărmuirea lui s'a început prigonirea tricolorului în piața Blajului, unde se desbrăcără fete, neveste și feciori de podoba portului românesc chiar în ziua de târg.

Nu mai la întreveneria unor inteligenți români s'a sistat acea prigonire și poate de aceea îi strigau koșuthiștii »Ioska nost« și nu au încetat sub toată domnirea coaliției de a-l batjocuri, până când le-a și succes a-l eschide la noua alegere de oficiali comitatensă de a putea candida la postul, care-l ocupase înainte de restaurație.

La pornirea aceasta a koșuthiștilor, servea ca cel mai puternic motiv imputarea, că vicecomitele nu a lărat contra alogerii acelor doi deputați români aleși în Vințul de jos și la Ighiu.

Pe timpul coaliției Szász Ioska a trăit retras, ca econom, însă cu căderea guvernului a devenit în grația celui nou, care l-a numit de comite suprem.

Faptele urmate sub cărmuirea acestui comite suprem ne arată sub ce condițiuni s'a făcut numirea, pentru că numai împlinind porunca mai înaltă au pus la cale violența comisă la Ighiu și la Vințul de jos.

Pentru ca să-și facă reputație înaintea Maghiarilor, nu s'a mulțumit cu delaturarea acelor doi valoroși bărbați dela deputăție, ci a dat mandat pentru prigonirea tricolorului, care însă e văpsit și pe casa comitatensă, de unde s-a pus la cale

perd încet, încet Săcelele, predându-le ca împinși de o poruncă, constrânsi de o lege elementară — străinilor. Case vechi, puternice zidiri mocănești făcute parcă pentru vecinicie își răresc mereu, mereu locuitorii, pentruca mâne să rămână pustii și ca poimâne să reinvieze sub mâna străinilor vârați în încăperile lor. Uite! românescii sună a pustiu, pentrucă nu mai e cine să le desmorțească tăcerea, copii de odinioară, șiragurile de băeți mici și îndesați astăzi nu mai sunt, păjiștile nu mai răsună de strigătele, de cântecele și jocurile lor. O moarte grea, vecinică s'așează încet și tmeinic peste viața mocanilor din Săcele și invierea n'o aduce, decât străinii. În locul firii blânde, în locul inimii deschise, în locul temperamentului glumeț al mocanului răsar străini brutali și porniți spre acte obicinuite în fundul Orientului. Locul mocanului cu sfat la vorbă, treaz la minte, iubitor de de-a-proape, cinstit până la pedanterie, credincios ca nici un alt popor — îl ia figuri ce nu se pot lăuda cu aceste virtuți.

Și cine-i vinovat de această pierdere a Românilor din Săcele? Blăstem greu mi-se scormonește în suflet, căci cineva poartă vina. Și această vină e toată a conducătorilor, cari ajunși în fruntea Românilor seceleni n'au căutat să asigure continuitatea vremilor înfloritoare de odinioară, ci orbiți de strălucirea pungilor de galbeni, cari umpleau mesele mocanilor s'au lăsat ademeniți de această ucigașe

strălucire a banului și materializându-se cu totul, și-au uitat cu desăvârșire de chemarea lor de conducători firești ai poporului. Astăzi toți acești conducători rămași în parte fără turmă își fac impresia unor oameni ajunși la răspântii, cari nu-și mai pot da seama de unde vin și unde se duc. Și n' zăpăceala lor recur la mijloace străine pentru a-și salva persoana proprie îmbășcită cu materialism. Uitând tot ce-i sfânt își întorc fața dinspre aceia, pe cari azi din pricina sărăciei, în care trăiesc nu-i mai iubesc și se întorc spre aceia, cari ni-s adversari. Nici limba, scumpa limbă românească, la care mocanul s'a dedat să țină ca la ochii din cap n'o mai apără acești conducători. Ba unul dintre aceștia a abzis de a învăța tatăl nostru pe pruncii români din școala străină în limba maicii lor. Materialist, cum e până la scârbă, ignorând porunca forurilor superioare, s'a făcut coadă de topor și-a împlinit ad literam ordinațiunea aponiană despre catechizare.

Preocupați cum sunt acești conducători de persoana lor, au lăsat să se părginească vestita industrie de casă din Săcele. Nu-și bat de loc capul să afle un mijloc de valorizare a acestei industrii, ci înstreinați fiind cu totul de sufletul poporului — lasă ca munca acestuia să fie batjocurită de toți precupeți. Nepăsători privesc spre această într'adevăr tragică pierdere a Săcelelor românești și fără nici o muștrare de conștiință își caută izvoarele

de nutrire în pungile străinilor. Școlile sunt uitate, bisericile parcă nu mai sunt cele de demult, ci cu zidurile lor înegrite și cu înfățișarea lor ștearsă fac toate măturie despre trista situație a Românilor din Săcele. O, dacă acea nesfârșită lume de ființe înmormântate în acele cimitire ce înconjură bisericile s'ar scula din somn și și-ar vedea atât de batjocurite așezămintele lor, pe cari le-au ridicat odinioară cu atâta mândrie — întristarea le-ar fi atât de mare și revolta în privra celor nepăsători atât de fără margini, încât încătușaji în lumea ucigașe a acestei complete sărăcii morale n'ar mai putea trăi nici o clipă. Un singur lucru s'au străduit să facă acești conducători pentru turme, ce au păstorit-o deatâta vreme: să păstreze neatins întreg capitalul, de superstiții banale ale acesteia.

Dar să es din această lume de triste convingeri. Uite soarele de seară îmbracă într-o strălucită lumină culmile munților. Grăbit trec pe lângă căscioarele sărăcioase ale Românilor așezați la poalele dealurilor și mă opresc la umbra vrăjită a pădurii tinere. Un cântec vechi mă petrece dealungul acesteia și perché acest cântec spune tuturora tristul adevăr:

Codrule ce te fălești,
Că așa de tânăr ești
Astăzi mâne, cine știe!...

Da, astăzi, mâne acești munți, bogăția noastră de odinioară și sălașul scump

în care ne-am adăpostit în vremuri de încercări grele, nu vor mai fi ai noștri. Pustiul lor nu va mai răsună de vorba și cântecul românesc, ci o jale adâncă și vecinică ca moartea se va așterne peste nesfârșitul cuprins al lor.

Rămas bun munților! În vălul de rouă, ce vă încunună frunțile primiți lacrimile mele, păstrați pe culmile voastre urmele truditelor tălpi, cari au călcat tărâmul vostru și-n lumea voastră de vraje păstrați cu sfințenie până la așteptata înviere vorba jalnică și doina sfășietoare de inimi a ciobanului din Săcele.

Rămas bun vă zic și vouă vorbărețelor izvoare. În tovrășia voastră mi-am petrecut atâtea clipe de dăinuitoare recreație ș-atâta vraje mi-au turnat în suflet potecile voastre de apă, din care ră-tăcitoarele raze de soare făureau atâtea mărgăritare de preț.

Rămas bun satul meu! Soarele a alunecat peste culmi, o dără de roșeață, se vede spre apus, semn că mâne va răsări îmbrăcat în frumoasa sa haină de purpură și cine știe dacă cu răsărirea sa de mâne după noaptea întunecoasă ce urmează va aduce și sfânta reinviere a acestui col de rai așezat la poalele acestor muf vrăjiți.

Solus.

prigonirea, efeptuită chiar și cu omorarea de oameni nevinovați, cari nici prin gând nu le trecea a face demonstrație prin purtarea branelor cu tricolor.

Omorul din comuna Ţelna va rămănea ca o dovadă de sălbătaie omenească. După ce pe un fecior l-au pușcat din depărta de 50 de pași, o distanță care eschide facsa, cumcă gendarmii ar fi făcut us de arme în apărare legitimă, nu s-au multumit cu atât, ci ei au luat la goană pe un altul, care fugea cu ceilalți din locul de jale. L-au urmărit prin grădini ca pe un vânat sălbatic, întocmai ca în statul Kongo pe bieții Negrii. Sărmanul tânăr a fugit până i-s-a sfârșit răsuflarea și ne mai putând, a intrat în o casă străină, a zăvorât ușa. Dar gendarmii au sfărâmat ușa și acolo în odaie l-au străpuns și în baionete l-au ridicat și l-au aruncat peste trepte în curte.

Aceste omoruri s-au împreunat și cu calomniile de revoltă a poporului, pentru a cărei sufocare s-a adus miștie și vr-o 60 gendarmi asupra comunei Ighiu și Ţelna spre a sărăci de tot comunele cu cheltuiala acestei execuții nebasate.

Că gendarmii au intenționat aceste omoruri, dovedește purtarea lor din acea zi de sărbătoare (Sf. Maria). Pe când Românii eșiau dela biserică la poarta cimitirului se postaseră cei 3 jandarmi și începură a lua primele și brănele cu tricolorul. Și-au isprăvit acest sport, dar văzând că oamenii nu se demit la atac, s'au gândit la altă apucătură. Au început a bate pe unul și pe altul, cari le veneau în cale. Așa au bătut pe Gavrița Bărz, căruia i-au spart capul. Au bătut pe Ștefan Cirlea, Iosif Hado și pe unu l'urmat de beutură, Zacharia Deac. Pe Gligor Dan a Crăciunescii l-au luat la goană și după ce în fugă l-au prins, l-au bătut și maltrat.

Aceste maltratări a locuitorilor s'au făcut înainte de omorul dela crișmă, unde mai târziu a venit jandarmii și năpădind peste jocul tinerilor, de nou au luat primele și brănele. Junele Simeon Florea n'a lăsat să-i răpească tricolorul, zicând că el l'a cumpărat brăul cu bani, și este averea lui. Gendarmii l-au bătut și trântit la pământ, dar acesta când s'a ridicat de jos, a prins pe gendarm, i-a luat pușca și apoi la moment gendarmii se aflară desarmați în mijlocul publicului. La intervenirea judeului comunal feciorii s'au înduplecat și au redat gendarmilor armele, cari sub hui dușea oamenilor au tulita la fugă printre grădini. Nu peste mult au eșit în drum— la depărtare de 50 de pași dela localul mamei, înaintea căreia stau oamenii, cari și acum cu vorbe i-au batjocurit. Aceste vorbe de batjocură i-a scos pe gendarmi din sărite și fără cauză legitimă au isprăvit omorurile, cum mai sus s'au scris.

Când a eșit comisiunea judecătoreie la fața locului, gendarmii au spus, că ei efeptuiesc porunca fiișpanului.

Poftim deci administrație!

Când un organ al guvernului dă astfel de porunci, se mai găsește Români ală Mangra și Brote, cari voiesc a-și da de pradă poporul, din care și ei au eșit. Usăturile aceste nu au drept a se gira de reprezentanți ai cauzei poporului român, și mai ales Brote după faptele sale din trecut, ar trebui să se ascundă dinaintea Românilor, căci eu a lui speculație după bani, și cu a lui lasitate, au ajuns pe banca acusaților în procesul memorandumului și în urmă la Vaș și Seghedin membrii comitetului național.

Iată cum: Brote ca proprietar de tipografie s'a grăbit a tipări memorandumul, fără știrea și decisiul comitetului, care despre aceasta avea să hotărască numai ulterior, după venirea din Viena. Când s'asiră însă acasă, aflară lăzi pline cu memorande, tipărite în tipografia lui Brote, ce a dat ansă la scene de neplăceri și la reproșuri.

Când s'a intentat proces de presă contra lui Brote pentru tipărirea memorandumului, el ca o vulpe vicleană dorind a scăpa de răspundere, a sedus pe unii membrii din comitet, locuitori în Sibiu, ca să-i dea revers, că memorandumul l-a tipărit la mandatul comitetului. I-a succed seducerea, pe lângă afirmarea, că de membrii comitetului nu se va mai atinge judecătoria și toată cercetarea se va sista.

Cu reversul, în mod mișelesc escrocat dela cei vr-o cinci membrii ai comitetului, Brote s'a prezentat la judele instructor și i-a predat actul. Dar văzând, că cercetarea se continuă — a luat frunză în buză și-a mântuit pielea delicată de robă, ducându-se în România.

Acest fapt e bine să se aducă în amintire, ca ori și care Român să știe cu cine tratează prim ministrul Khuen, ca să

facă împăciuire cu poporul român în afacerile politice-naționale.

Oare pe Brote și consoți nu i-au pus la cale unii politicieni din România dintre cei așa numiți »ai noștri«, ca să se implinească dorința celor din Berlin?

Am convingere, cumcă pornirile răutăcioase, contra cauzei poporului român din Transilvania și Ungaria — nu vor afla între noi alte unelle oarbe, și acei 2—3 rătăciți vor veni la brazdă părăsind calea păcatului.

Alcibiades.

ȘTIRI.

— 15 Septembrie v.

Ridicarea unei biserici românești în Budapesta. Comitetul parohial al bisericii gr. or. române din Budapesta, în frunte cu Ilustritatea Sa d-nul Dr. Iosif Gall, membru al casei magnaților, serie »Lupta«, a făcut toți pașii necesari pentru ridicarea unei biserici rom. în capitala țării. S'a cerat și obținut dela ministrul de interne permisiune pentru întreprinderea unei colecte în toată țara. Cel dintâi, care a deschis șirul donatorilor, a fost Ilustritatea Sa d-nul dr. Iosif Gall, care a dat 20,000 coroane pentru acest scop. Consistorul din Arad a subscris 2500 coroane. Colecta în cercuri mai largi se va porți zilele viitoare. Afară de aceste sume, mai are biserica noastră o avere de 8—10,000 cor., care de asemenea se va alătura la fondul de zidire. Pentru ca să putem ridica în Budapesta o biserică demnă, se recere o sumă de cel puțin 250—300,000 coroane, fără locul de zidire, pe care orașul promite a ni-l da gratuit, în cazul când vom putea arăta un fond potrivit pentru zidirea bisericii.

Din prilejul marțimosului dar, ce l'a făcut Ilustritatea Sa d-nul Dr. Iosif Gall, credincioșii români din capitală, adunați Duminecă în număr foarte mare la capela din loc, i-au făcut călduroase ovății d-lui Gall, care petrecând în Budapesta, a asistat — ca de obicei — la sfânta liturghie. Prea cuviosul părinte Gh. Bogoeșciuc, la sfârșitul slujbei, a mulțumit în cuvinte alese Ilustrității Sale pentru darul ce l'a făcut. Toți credincioșii au erupt în strigăte însuflețitoare de »să trăiască« la adresa Il. Sale.

Ministrul de comerț și literatura noastră comercială. Ministrul ungar de comerț a transmis o scrisoare de mulțumită, ținută în termenii cei mai cordiali d-lui Ermil Borcia, funcționar superior al băncii de asigurare »Transsylvania« din Sibiu, pentru broșura d-sale — »Legea de asigurare« (traducerea textului unguresc în românește, însoțit de hotărârile mai importante ale Curiei), din care d-l Borcia prezentase un exemplar omagial Excelenței Sale d-lui ministru Hieronymi, și un exemplar pe seama arhivei ministerului de comerț ungar. R. E.

Necrolog. Iuz Ardelean, cojocar fin, fost vice-președinte la Asociaținea meseriașilor rom. și membru în alte societăți, după lungi suferințe și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului azi în 14/27 la 63/4 oare dimineața în al 67-lea an al etății. Rămășițele pământești ale defunctului se vor ridica Joi în 16/29 Septembrie la 2 1/2 oare p. m. din locuința familiei Str. Valea Morilor n. 49, spre vecinica odihnă în cimitorul bisericii gr. or. române a Sf. Treimi din Șchei. Despre această dureroasă pierdere, în cunoștințăm pe neamurile, amicii și cunoscuții. Fie-i țărâna ușoară și în veci pomenirea lui! Brașov, în 14/29 Sept. 1910. Rozalia Ardelean soție, Romulus fiu, Mariți Ardelean n. Voicu, noră. Ioan și Maria Voicu, cuscii.

Astăzi a fost înmormântat în Brașov profesorul Paul Sfințiu, originar din părțile Năsăudului. Defunctul și-a pus capăt vieții alaltăeri în Brașov, trăgându-și mai multe goloaște de revolver. Se crede că nenorocitul profesor român s'a sinucis din cauza unei boli incurabile. El suferea de timp mai îndelungat de neurastenie.

Viriliștii români în comitatul Aradului. Dimitrie Popovici, Cermei; Emanuil Puta, Pecica; Axente Secula, Șiria; Sava Tămășdan, Pecica; Dimitrie Selejan, Șepreș; Ștefan Rus, Otlaca; Gheorghe Feier, Borșneș; Augustin Beleş, Șimand; Atanasie Morariu, Păncota; Pascu Urs, Körtös; Iosif Vuculescu, Șepreș; Todor Bulboacă, Körtös; Valer Morariu, Maria Radna; Todor Stan, Acs; George Coșma, Micalaca; Ștefan Lucuța, Șimand; Dr. Aurel Grozda, Buteni; Iosif Valerian, Șiria; Romul Mladin, Otlaca; S. Ciclovan, Șiria; Iuliu Chirilescu, Chișineu; George Turic, Otlaca; Iuliu Bodea, Buteni;

Ioan Chera, Cermei; Ioan Codrean, Șiclău; Dr. Nicolae Cioclan, Pecica; Dr. Dimitrie Barb, Pecica; Teodor Fălcușan, Sinitea; Simeon Drăgan, Otlaca; Ioan Roxin, Pecica; Ioan Tămăș, Șiria; Nicolae Mora, Otlaca; Nicolae Barna, Seleș; Ioan Crăsta, Socodor; E. Igrășan, Pecica; Trifon Igrășan, Pecica; Iancu Mara, Pecica; Mihai Drăgan, Otlaca; George Istin, Semeac; Ilie și David Urs, Körtös.

Societatea de lectură »Tinerimea gimnazială« din Blaj. Ni se scrie: Joi în 16/IX și-a ținut ședința de constituire, în prezența d-lor Dr. A. Chețian dir. gimn. și Dr. I. Rațiu conducătorul societății. Ședința a fost deschisă, prin d-l Dr. A. Chețian, care ne-a rostit o cuvântare plină de poavețe părintești și de îndemnuri spre muncă, singurul mijloc ce poate să ne facă folositori societății și mai târziu neamului. Sub conducerea d-lui Dr. I. Rațiu apoi, s'au ales membrii, ce au să formeze comitetul societății pe anul 1910/11.

President a fost declarat tânărul: A. Pescariu cl. VIII. Secretar: I. Pop cl. VIII. Notar: V. Dezmierean cl. VII. prim bibliotecar: S. Smigileșchi cl. VIII. V.-bibliotecar: S. Pantea cl. VII. Cassar I. Popa cl. VII. Controlor: A. Precup cl. VIII. În comisia permanentă pentru cenzurarea lucrărilor au fost aleși următorii, din cl. VIII. L. Isaic, O. Hulea și A. Dămian, din cl. VII. T. Murășan, G. Geaflea și T. Popa.

Ședința a fost închisă, prin d-l Dr. I. Rațiu, robind deasemenea o vorbire pătrunzătoare. Intre altele ne-a spus, »să punem umăr la umăr și cu încredere în viitor, să avem devisa: »veșnic înainte« pe cărarea pornită de înaintașii noștri! — Hyperion.

Constituire. Secția pedagogică a Seminarului diecezan ort. rom. din Arad, s'a constituit pe anul școlar 1910/11 în ședința ținută la 2/15 Septembrie 1910, sub presiulul P. C. Sale d-lui Roman R. Ciorogariu, director seminarial, protosincol, în modul următor:

Președinte: Avram Sădean, prof. sem. V.-președinte: C. Lerințiu ped. curs IV Secretar: V. Mangr, ped. c. III. Notar I: G. Ardelean, ped. c. IV. Notar II: C. Voda ped. c. III. Cassar: M. Pleș, ped. c. III. Bibliotecar: E. Cătană, ped. c. IV. Controlor: P. Dulbaz, ped. c. IV. Archivar: I. Valea, ped. c. III.

Membrii în comisia literară: C. V. Fărcașiu, ped. c. IV. I. Petroviciu, ped. c. IV. A. Oarce, ped. c. III. Ș. Trii, ped. c. III T. Selejan, ped. c. II. N. Cărmănuș, ped. c. I. Membrii în comisia revizioară: P. Soceriu ped. c. IV. D. Budiu, ped. c. III. Membrii la comisia muzicală: I. Căprariu, ped. c. IV. V. Popovici ped. c. III. C. Iliuța ped. c. II. M. Rădovan ped. c. I.

Holera în Ungaria. Ministrul de intera a dat ordin ca ambele maluri ale Dunării să fie puse sub carantină. De acum înainte nimeni nu mai are voie să ia apă din Dunăre. Ambele maluri sunt păzite de gendarmi, postați la distanțe de câte 50 metri. E lucru stabilit, că în Budapesta bătute holera. În afară de cazurile suspecte și decese de până acum, s'au mai constatat o mulțime de cazuri grave. Numărul cazurilor de holera, constatate la Mohaci până eri se ridică la 50. Un muncitor de la fabrica de cărămizi situată pe malul Dunării, s'a îmbolnăvit eri noapte de holera. Fabrica a fost închisă, iar muncitorii desinfectați.

Nou avocat român. D-l Dr. Augustin Mircea, avocat ne anunță că și-a deschis cancelaria advocațială în Arded (Erdöd) str. Deák Ferencz nr. 261, vis-a-vis de judecătoria cercuală.

Universitate feminină în Siberia. După lungi debateri în sfârșit s'a deschis și în Siberia o Universitate pentru femei la Tomsk.

Cununie. Paraschița Păcurar și Victor Ilie ne anunță celebrarea cununiei lor, care va avea loc la 2 Octomvrie n. 1910 în biserica gr. or. română din Lanerăm.

Rectificare. La articolul d-lui Dr. T. Vuia, intitulat »Ceva despre navigația aeriană« reproduc din »Viața socială« în Nr. 189 pag. 3 coloana 3, alinea 1 cuvintele: »Divizând cu V« trebuiesc înlocuite cu cuvintele: »Diferențind prin raport la V« ceea ce e de rectificat pentru ca deducerea să poată fi înțeleasă.

Cercul Colosseum și-a început azi, Miercuri, reprezentațiile. A să vedea anunțul de pe pag. IV.

Aviația în România.

București-Sinaia în aeroplan. La aerodromul dela Kitila se fac pregătiri pentru un volaj cu aeroplanul la Sinaia. Zilele acestea d-l Molla, abilul pilot al aparatului Farman, va pleca cu automobilul însoțit de principele Bibescu pentru a observa drumul și Valea Prahovei care li va servi de orientare. Volajul va fi făcut în două etape. D-l Molla se va opri mai întâiu la Ploești iar la întoarcere va încerca să vină direct la Kitila fără nici un popas, dacă nu cum-va vre-un accident neprevăzut li va sili să coboare în cursul volajului. Aeroplanul va fi urmărit de aproape de mai multe automobile. Ziua fixată pentru acest tur de forță va fi anunțată la timp.

Aeroplanul Brumărescu. Dăm aci o mică descriere a aeroplanului d-lui Brumărescu.

Aparatul e construit numai din lemn de frasin, foarte solid lucrat, în atelierul propriu. Poate duce trei pasageri, în același timp, și are o greutate în sbor de 375 kgr. cu un singur pilot iar suprafața lui e de 40 m. p. În caz când motorul n'ar mai funcționa înzbor, d-l Brumărescu a găsit mijlocul de a mări suprafața de planare a aparatului, formând un perfect »parachute«.

Superioritatea acestui aparat ar fi: o formă cu totul deosebită, care-l face să planeze perfect, iar în cazuri de defectuosități ale motorului, permite aviatorului în sbor să vie singur și cât de lin jos, într'un loc pe care și-l poate alege încă de sus. Cele trei helice permit aparatului să se ridice aproape direct din punctul de pornire. Planurile de sub aripi asigură echilibrul aparatului când acesta ar fi surprins de vânt. Are viteză superioară celor existente și asigurată prin două helice. Două tuburi de aluminiu vor țigădui aparatului să plutească pe deasupra apelor și chiar să se ridice în aer ca de pe pământ. Aparatul, cu ajutorul cărmei, va tăia foarte ușor aerul și va sbura cu mult mai sigur atât la ridicare cât și la coborâre.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 28 Sept. Pe baza unui ordin ministerial viceșpanul comitatului Pest-Pilis-Solt-Kiskun a oprit ținerea tuturor târgurilor din luna Octomvrie în acel comitat. Un asemenea ordin a dat și viceșpanul comitatului Somogy.

Budapesta, 28 Sept. Imprumutul de stat ungar de 560 milioane e în stadiul realizării. *Il dă grupul jidovesc Rotschild!*

Paris, 28 Sept. Primul ministru Malinov, a declarat reprezentantului ziarului »Matin«, că atât reprezentantul Turciei, cât și acel al României la Sofia, au declarat în mod formal, că nu există o convenție militară turco-română. În asemenea împrejurări, guvernul nu poate lua notă de știrea ziarului, și nu va modifica întru nimic raporturile Bulgariei cu celelalte state.

Constantinopol, 28 Septembrie. Dela 25 curent stil n., s'au constatat în Trebizonda 25 de cazuri de holera și 9 decese.

POSTA REDACȚIEI.

Din comit. Albei. Mulțumite. Te rugăm a ne mai scrie din când în când. Salutări.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Succesorii.

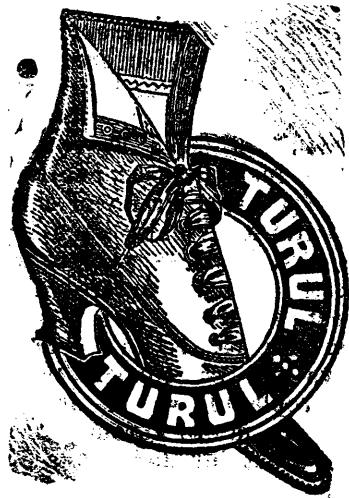
Redactor respons.: **Ioan Spudercu.**

Wällischhof,

sanatoriu aranjat — după sistemul De Lahmann — cu toate întocmirile moderne ale terapiei fizicale și dietetice; 1/2 oră depărtare dela Viena în regiune romantică și sănătoasă. Posta și telegraf: **Maria-Enzendorf bei Wien.**

Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturz

SPECIALITATE

Original Goodyearwelt

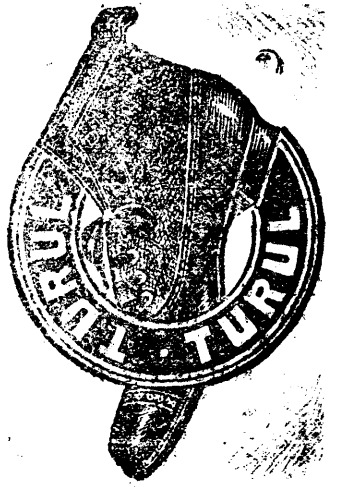
GHETE TURUL

cu tot prețul ieftin sunt lucrate din cel mai bun material în forma cea mai frumoasă și elegantă, fason modern neîntrecut

120 Filiale în toate orașele mari din țară și străinătate.

CATALOGUE ILLUSTRATE FRANCO

Cea mai mare fabrică de încălțăminte din monarhie. . . .

CELE MAI BUNE GHETE

din ziua de azi.

„TURUL“ Societate pe acții în TIMIȘOARA.

Cel mai mare asortiment de tot felul de ghete de cea mai bună calitate.

Filiala Brașov, strada Porții.

Prețuri de tot scăzute.

Din cauza strămutării vând toate **confețiunile lucrate cu mână** cu prețuri de tot scăzute.

Fritz Bolesch

Strada Mihael Weis. Casa Copony.

Nr. 1118,3—150.

Schimbare de Prăvălie

Am onoarea a face cunoscut Onor. public din oraș și jur că cu începere dela Sânt Mihai a. c. vom strămuta prăvălia în

Strada neagră Nr. 24

Mulțumind pentru încrederea acordată până acuma, mă rog a mi-o păstra și pe viitor Localul cel nou fiind mai spațios, voi avea un deposit mai mare în toate articolele ce cad în branșa mea.

Reparaturi se execută punctual și conscientios,

Rog sprijinul Onor. public

1144 1—5

cutoată stima:

WILHELM KAMNER,
Ciasornicar

Cumpărați cartea veselă și hazlie a lui Noia-Oarșin:

„Năzdrăvăniile viteazului Toporâște“

Vânzoala Filisteilor, viclenia Vulpilor Cometul Hăluia, și alte minunăți întâmplătoare, și scrise cu mult haz pe multe pagini pentru popor. Coperta originală reprezentată pe vestitul opșitar în sat la iei, pecând istorisește despre baron ligi și despre — Goliatu lor. ect. ect. Călăuză la vânzoala viitoare. Prețul 40 bani (20 cruceri) — Se poate comanda dela librăria A. Mureșan Brașov, și dela Administrația

Gazetei Transilvane». Vanzătorilor rabatul cuvăuit

Wilhelm Csallner,

turtar.

BRAȘOV, Strada Lungă Nr. 43.

Produce **cele mai bune și fine turte dulci cu dereșni, migdale, piper și turtă de Kürnberg.**

Pentru restaurante cele mai fine **prăjituri desert.**

Tot acolo se capătă **Met de miere foarte fin și cu efect vindecător.**

Pentru pomeni recunoscuta **turtă dulce a lui Csallner.**

Vanzătorilor se dă rabat. 1148,1—11.

Hotel Central

Nr. 1

Renovat din nou, odăi frumoase și sănătoase. **Prețurile dela 2 coroane în sus.** Sală mare pentru nunți, banchete, baluri, concerte, etc. **Bucătărie renumită. Restaurant în Grădina Hotelului.** Vinuri curate de Ardeal, Bere Steinbruch, Serviciu prompt. Omnibus pentru gară la toate trenurile.

IOSEF WYHANEK, Hotelier

Contra bureților de casă

singurul mijloc probat, recomandat de oamenii specialiști și de presa din străinătate este: **SERPULIT**

Probat în diferite cazuri Efect sigur, nimicește bureții și este efitin. Explicații se dă din partea: **Serpulit Aktiengesellschaft, Budapest VII, Damjanich u. 12.** Telefon 81—80.

Deposit pentru comitatul Brașov la D-nii **Lang & Teil,** târgul grăului 8. 1170, 1—5

O societate de asigurare bine cunoscută, caută

ACHIZITORI CAPABILI.

Isvor de câștig rentabil și pentru alte persoane muncitoare și solide, ca venit lateral.

Oferte sub „Asigurare“ la administrația acestui ziar.

Circus Coloseum Horváth

PE LOCUL ÎNAINTEA PORȚII VAMEI

Mercuri 28 Septembrie

Mare Reprezentație de deschidere

Societatea constă din 62 artiști și artiști de primul rang.

Detailuri prin placate.

Prețul locurilor: Cerele 2 Cor. Locul I. 1 Cor. 60 b. locul II 1 Cor. 40 b. locul III. 1 Cor. 20 b. locul IV. 1 Cor. Galerie 40 fl. Soldați și băieți până la 10 ani 30 b. Copii mai mici cu părinți plătesc prețul jumătate.

Bilete se capătă în Vagonul salon al Circului în cursul zilei.

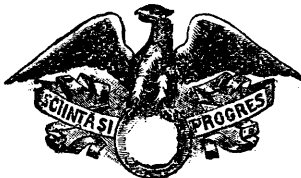
Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“, se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunare.

Administr. „Gazetei Trans.“

Tipografia Mureșanu Brașov

Târgul Inului nr. 30.

Biroul Tipografiei în curte et. I.

Telefon inter. nr. 226.

Aici se efeptuesc toate comanda.

Acest stabiliment este arangiat din nou cu un bogat asortiment de material, cu cele mai frumoase și mai moderne corpuri de litere, provăzut cu toate mijloacele tehnice tiparului, astfel încât ne-a flăm în plăcuta poziție de a putea satisface pe terenul artelor grafice, și celor mai rafinate dorințe. Fără concurență, la nivelul recerut de timpul prezent s'a avântat Tipografia A. Mureșian, prin noua arangiere. Muncitori experți, puteri de primul rang. De acea ne este posibil a pregăti urgent și cu acurateță ori ce lucrare cât de extinse, opuri, Istorii, volume, monografii, și tot felul de lucrări cât de complicate la noi se efeptuesc prompt, cu febrilă iuteală, gust și frumsețe artistică, Prețuri modarate.

Ne rugăm pentru spriginirea binevoitoare prin dese comanda.

Toate comanda, scrisorile, mandatele și banii, sunt a se adresa direct la

Diracțiunea Tipografiei A. Mureșian Brașov

IMPRIMATE, CĂRȚI, științifice, didactice și literare. — STATUTE, — foi periodice, Prețuuri curente Protocoale tabelarice, tot felul de Invitări la petreceri, logodnă, cununie, în colorii și simple, lucrări artistice eșecutate modern. Toate comanda vor fi punctual, grabnic efeptuite cu prețurile cele mai convenabile.

Atelier de arte grafice stabiliment nou arangiat cu cele mai frumoase litere

LUCRĂRI PENTRU

bănci, Bilanțe, Libele de depuneri eșecutate artistic în toate colorile după dorință. Compturi, adrese Circulare, Scrisori, Firme, DIPLOME, GALANTERII, Bilete de vizită, Logodnă, Cununie, Necroloage. Tot soiul de tabele și anunțe, prețuri foarte modarate. Cele mai moderne tipărituri comerciale.

Stabiliment de nou asorlat și arangiat cu cele mai bogate garnituri